

Українознавство: національно-духовні виміри **====**

УДК 378.096:39(477)]378.4(477.86-21)ПНУ(091)

DOI: 10.31471/2304-7402-2024-19(71)-17-26

З НЕВИЧЕРПНИХ ДЖЕРЕЛ: ІНСТИТУТ УКРАЇНОЗНАВСТВА ПНУ КРІЗЬ ПРИЗМУ ЧАСУ

Василь Ґрещук, Валентина Ґрещук

*Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника
76000, м. Івано-Франківськ, вул. Шевченка, 57;*

e-mail: vasyl.greshchuk@pnu.edu.ua, valentyana.greshchuk@pnu.edu.ua

У статті розглянуто історію заснування, становлення і плідної творчої праці в ділянці українознавства навчально-наукового Інституту українознавства при Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника.

***Метою** статті є висвітлення історії розвитку українознавчих студій та вагомих здобутків у царині українознавства в навчально-науковому Інституті українознавства при Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника, цінності подібних навчально-наукових інституцій у розбудові та покращенні науково-дослідної роботи в університеті, привернення уваги до необхідності їх розширення і піднесення ролі в сучасних непростих умовах реформування вищої школи. За таких умов продуктивним в подібних дослідженнях стає **аналітико-описовий метод**.*

***Результатом** наукової студії стало осмислення історії становлення та розвитку навчально-наукового Інституту українознавства при Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника, а також окреслення перспектив його діяльності на найближчу перспективу. Здійснене дослідження засвідчило, що поява такого підрозділу в структурі університету зумовлена кардинальною зміною суспільно-політичних обставин в Україні в 90-х роках минулого століття, здобуттям нею незалежності. Це вимагало від українознавства, яке в умовах радянського тоталітаризму набуло спотворених форм, спричинених маніпулятивними псевдотеоріями, нехтуванням реальними фактами, подіями, їх перекручуванням та фальсифікаціями, опрацювання україно-*

знавчої проблематики на науково-об'єктивній основі. У статті проаналізовано різнобічну діяльність Інституту, особливу увагу звернено на підготовку до друку й видання численних монографій, збірників наукових статей, наукового часопису «Українознавчі студії», словників, навчально-методичних матеріалів із українознавчої проблематики. Звернено увагу й на творчі взаємозв'язки з відомими науковими українознавчими інституціями в Україні і за кордоном. Визначено й перспективи діяльності Інституту на найближчу перспективу.

Наукова новизна розвідки визначається відсутністю дослідження діяльності навчально-наукового Інституту українознавства при Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника та важливістю ідеологічно не заангажованих українознавчих студій для сучасного державотворення.

Практичне значення. Одержані результати мають важливе значення для розбудови й поглиблення сучасного українознавства, а діяльність Інституту може слугувати зразком створення аналогічних навчально-наукових підрозділів у інших університетах.

Ключові слова: українознавство, навчально-науковий Інститут українознавства, монографія, часопис, збірник статей.

Постановка проблеми. Здобуття Україною незалежності в 1991 році створило підґрунтя для докорінних глибоких трансформацій в тому числі й у ділянці українознавства, яке в умовах радянського тоталітаризму набуло спотворених форм, спричинених перекручуванням, фальсифікацією фактів або їх замовчуванням, підміною понять, що стосувалися гуманітарних знань, спрямованих на вивчення суспільно-політичної, історичної, літературної, мовної, культурної проблематики України на догоду певним ідеологемам. Усвідомлюючи настійну необхідність і важливість ідеологічно не заангажованого погляду на українознавчу проблематику та нагальну потребу розбудови українознавчих студій на справді науково-об'єктивній основі, у стінах Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника зародилась ідея створення у ньому Інституту українознавства, яка наприкінці 1996 була успішно зреалізована. Метою створеного науково-дослідного Інституту українознавства стала підготовка і здійснення наукових проєктів із українознавства, поширення знань про Україну, її народ, історію, державність, мову, культуру, звичаї, побут, мистецтво. Пріоритетним напрямком досліджень Інституту українознавства стали закономірності національно-культурного відродження в Галичині як складника процесу загальнонаціонального українського відродження. У рамках цього наукового напрямку Інститут здійснює дослідження загальних проблем українознавства як наукової галузі, історичних особливостей суспільно-політичних, соціально-економічних і релігійних відносин у Галичині, зовнішньопо-

літичних чинників і їх ролі в історії краю, становлення і розвитку етнографічних груп у західному регіоні, української мови та діалектів, літературної і фольклорної спадщини Прикарпаття, музичної та пісенної культури на західноукраїнських землях, проблем національної освіти і національного виховання [1, с. 18-24].

З огляду на невелику кількість штатних працівників Інституту та великого обсягу завдань до реалізації багатьох наукових проєктів залучені як кореспонденти провідні вчені-викладачі кафедр факультетів філології, психології, історії, політології і міжнародних відносин, педагогічного й економічного факультетів та Інституту мистецтв.

Виклад основного матеріалу. Із перших днів роботи Інститут українознавства заявив про себе як потужний осередок серйозних українознавчих студій. Лише за перші п'ять років тут підготовлено й опубліковано два десятки монографій та понад сотню статей у наукових часописах і збірниках. Звертає на себе увагу фундаментальна колективна монографія за редакцією академіка АПН України Віталія Кононенка «Духовні цінності українського народу» (1999), в якій висвітлено сутність і природу духовних цінностей, їх структуру, місце в соціокультурному житті українського народу, співвідношення загальнолюдського й національного в їх змісті. У праці по-новому оцінюється місце і роль релігії, мови як засобу національного самоусвідомлення народу, національної державності в системі духовних вартостей. Низка ґрунтовних монографічних досліджень присвячена актуальним філологічним проблемам українознавства, зокрема: Степан Хороб «Українська драматургія: кризь виміри часу» (2001), Роман Піхманець «Кімната сто один, або дещо про соціологічні аспекти вивчення літератури в школі» (1999), Євген Баран «Українська історична проза другої половини ХІХ – початку ХХ ст. і Орест Левицький» (1999), Наталія Мафтин «Мала проза Ірини Вільде: неповторність індивідуального голосу» (1998), Василь Грещук, Микола Лесюк, Лілія Невідомська та ін. «Євген Желехівський у національно-культурному відродженні України» (1999), Володимир Полек, Богдан Ступарик «Сторінки українсько-німецьких історико-культурних взаємин» (1999), Марія Федунь «Мемуарна спадщина Осипа Назарука» (2000) та ін.

Важливим напрямком діяльності Інституту українознавства стало повернення із забуття і популяризація праць кращих представників української науки, включно з діаспорою, відновлення історичної справедливості, пошук, підготовка до друку та публікації архівних матеріалів із українознавства, тих, які на той час стали бібліографічною рідкістю, хоч не втратили свого наукового значення і нині або які з ідеологічних причин цілеспрямовано були вилучені з наукового обігу і зберігалися в спеціальних сховищах бібліотек із дуже обмеженим доступом. Так, до 1100-ліття Галича здійснено ювілейне наукове видання фундаментальної мо-

нографії Ярослава Пастернака «Старий Галич» (1998), яка до цього залишалась невідомою навіть багатьом фахівцям. Цю працю доповнила монографія Ігоря Ковалю «Дослідник підземного архіву України» (1999) про життя і науково-археологічну діяльність нашого славного крайнина Ярослава Пастернака. Виходить у світ збірник «Українознавство: документи, матеріали, раритети» (1999), у якому, зокрема, опубліковано такі праці, як «Галичина в історії України» М. Лозинського, «Летунський відділ УГА» П. Франка, «Головні елементи української писанки та їх походження» В. Щербаківського, «Гуцульський календар» А. Онищука, «Отці-єзуїти в Станіславові» Т. Зеленського, «М. Лисенко як збирач народних пісень» К. Квітки, «Гра на бандурі» Г. Хоткевича, літературні спогади П. Куліша, документи таємних архівів ЦК КПУ про освітню політику ОУН – УПА, листування А. Онищука та В. Гнатюка і ін. Інститут українознавства спільно з Науковим Товариством ім. Шевченка, підготував до друку «Вибране. Історичні драми. Наукові праці Григора Лужницького» (упоряд. і літ. ред. Степан Хороб) (1998), збірник наукових праць і публіцистики «“Україноцентризм” Михайла Осадчого» (упоряд. Ярослава Василюшин) (2011), заключний том капітальної чотиритомної «Історії Римських Вселенських Архієреїв» о. Ізидора Нагаєвського (1999). Інститут українознавства стає ініціатором та співорганізатором Міжнародної наукової конференції «Василь Стефаник і його епоха (Краків, 1998), матеріали якої містить 7-8 том «Краківських українознавчих зошитів» та Всеукраїнської «Українська мова в освіті» (Івано-Франківськ, 1999 рік), за матеріалами якої опубліковані книги «Українська мова в освіті» (2000) та «Українська мова: навчально-методичні та виховні аспекти» (1999).

У 1999 році започатковано видання науково-теоретичного журналу Інституту українознавства «Українознавчі студії» (на сьогодні опубліковано двадцять випусків), на сторінках якого у рубриках «Мова», «Література, фольклор», «Історія, політика, право», «Особистість, освіта», «Етнос, ментальність», «Культура, мистецтво, духовність», «Слово молодих», «Постаті», «Рецензії», «Хроніка» та ін. опубліковано сотні суспільно значущих актуальних українознавчих матеріалів. Паралельно з цим продовжується підготовка й публікація монографічних українознавчих праць. Лише в царині лінгвістичного українознавства співробітниками Інституту українознавства та його науковими кореспондентами підготовлено й опубліковано низку монографій та словників. На особливу увагу тут заслуговує багатолітня робота з реалізації наукового проєкту «Гуцульська діалектна лексика та фраземіка в українській художній мові. Словник», автором ідеї та концепції і відповідальним редактором якого є колишній директор Інституту українознавства проф. Василь Грещук. З огляду на відсутність практики й досвіду укладання словника лексики та фраземіки будь-якого говору в мові художньої літератури,

він опрацював теоретичні засади та принципи укладання згаданого словника і за участі членів кафедри української мови університету, які підготували попередні матеріали до нього, уклав і опублікував словник у двох томах (т.1 – 2019, т.2 – 2020). Як додаток до цього унікального словника Василь Ґрещук у співавторстві з теперішньою директоркою Інституту українознавства Валентиною Ґрещук підготували до друку й опублікували (2023) окремий том, у якому у форматі словника опрацьовано онімну лексику, яка використана в українських художніх текстах на гуцульську тематику.

Паралельно з цим співробітники Інституту українознавства підготували й опублікували низку монографічних досліджень у ділянці лінгвістичного українознавства, зокрема: Василь Ґрещук, Роман Бачкур, Ірина Джочка, Наталія Пославська «Нариси з основоцентричної дериватології» (2007), Василь Ґрещук «Студії з українського мовознавства» (2009), Василь Ґрещук, Валентина Ґрещук «Південно-західні діалекти в українській художній мові» (2010), Василь Ґрещук, Валентина Ґрещук «Діалектне слово в тексті та словнику» (2015).

Вагомим набутком Інституту українознавства стала монографія Ярослава Яремка та Наталії Лужецької «Іван Франко і поступ новітньої лінгвістики» (2021), виконаної в рамках кореспондентської співпраці (науковий редактор – Василь Ґрещук). У ній проаналізовано лінгвокогнітологічні за своєю суттю ідеї Івана Франка, що створили методологічне підґрунтя для постання новітніх міждисциплінарних наук: лінгвокогнітології, лінгвополітології та теорії комунікації.

Надзвичайно плідною була співпраця з Інститутом українознавства Мирослава Габорака, результатом якої стала серія ономастичних етимологічних словників-довідників, відповідальним редактором яких є Василь Ґрещук: Мирослав Габорак «Гідронімія Івано-Франківщини» (2010), Мирослав Габорак «Топонімія Галицької Гуцульщини» (2011), Мирослав Габорак «Топонімія Покуття та деяких прилеглих територій» (2013), Мирослав Габорак «Назви населених пунктів Івано-Франківщини» (2014), Мирослав Габорак «Назви гір і полонин Івано-Франківщини» (2015). Ці лексикографічні праці – вагомий внесок у розбудову української ономастики.

Продовжувалась робота з повернення із забуття, відшукування архівних матеріалів, популяризація здобутків в царині українознавства, актуальних для сучасного етапу кардинальних змін у гуманітаристиці, в державотворчій діяльності. Так, доступною для науковців та педагогів стала перша українознавча лінгвістична розвідка в Галичині Івана Могильницького «Вѣдомѣсть о рускомъ язъцѣ» (2003), яка відіграла важливу роль в обстоюванні самобутності української мови та її рівноправності з іншими слов'янськими мовами, в обороні прав рідної мови українців, у боротьбі за розширення її суспільних функцій і у формуванні нашої лі-

тературної мови на народнорозмовному ґрунті в ХІХ ст. Підготував її до друку і опублікував із власною передмовою Василь Ґрещук. У 2007 році опубліковано студії Івана Ковалика «Вчення про словотвір. Вибрані праці» (упорядник та автор передмови Василь Ґрещук), в якій зібрано основні праці вченого, присвячені теоретичним проблемам українського і слов'янського словотвору, що заклали надійні підвалини національної дериватологічної школи. Важливі матеріали для характеристики не тільки творчих взаємин і наукових контактів геніїв українського і польського народів, а й суспільно-політичного, наукового, культурного, творчого життя в слов'янському та європейському світі кінця ХІХ – поч. ХХ ст. містить розвідка «Листування Івана Франка та Бодуена де Куртене» (переклад листів Бодуена де Куртене, підготовка до друку, вступна стаття і примітки Василя Ґрещука, 2008).

У зв'язку зі зміною статусу науково-дослідного Інституту українознавства на навчально-науковий останнім часом посилено підготовку навчально-методичних проєктів. Так, Василь Ґрещук у співавторстві з Валентиною Ґрещук підготували й опублікували «Методичні рекомендації до проведення діалектологічної практики» (2019), Валентина Ґрещук для студентів освітнього рівня «бакалавр» спеціальностей «035 Філологія 035.01 Українська мова і література», «014 Середня освіта 014.01 Українська мова і література» підготувала методичні рекомендації «Виробнича навчально-виховна педагогічна практика (в середніх класах)» (2020). Вона ж, залучивши магістрантів, підготувала й опублікувала «Критерії самооцінювання студентів вищих навчальних закладів» (2021). У 2023 році вийшло у світ друге видання доповненого та переробленого довідника «Стилістика української мови. Короткий словник термінів» авторства Валентини Ґрещук. Підготовлені в стінах Інституту українознавства методичні посібники сприяють поліпшенню організації навчального процесу студентів відділення «Українська мова і література», покращенню теоретичних знань і виробленню практичних навиків із українського мовознавства.

Чималі здобутки й літературознавчого українознавства, досить згадати тут хоч би такі цікаві розвідки, як «Сучасна українська проза крізь призму християнської традиції» Юлії Прокопів (2002), «Зародження літературознавства. Схід-Захід» Олега Пилип'юка (Схід-2002, Захід-2009), «Концепція світу в ліриці Аркадія Казки» Ольги Деркачової (2005), «Іван Франко і Василь Стефаник: взаємини на тлі доби» Романа Піхманця (2009), «У своїм царстві» того ж Романа Піхманця (2010) та ін.

Інститут українознавства налагодив творчі взаємозв'язки з відомими науковими українознавчими інституціями в Україні і за кордоном, зокрема з Інститутом українознавства Міністерства освіти і науки України, Інститутом українознавства імені Івана Крип'якевича у Львові, Інститутом української мови НАН України в Києві, Українським вільним

університетом в Мюнхені, з катедрами україністики в університетах Варшави, Кракова, Вроцлава, Любліна, Сєдлця та Оломоуця. Наукові співробітники Інституту українознавства при Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника Василь Грещук та Валентина Грещук неодноразово брали участь у наукових конференціях, організаторами яких були зазначені катедри, а матеріали їх доповідей надруковані в таких поважних наукових виданнях, як «Bayerisch – Ukrainische Germanistentagung an der Ukrainischen Freien Universität» [13, с. 234-238], «Ukrainisch – Bayerische Germanistentagung an der Universität Lwiv» [12, с. 122-128], «Warszawskie Zeszyty ukrainoznawcze» [8, с. 119-128], «Krakowskie Zeszyty ukrainoznawcze» [7, с. 47-61], «Slavica Wratislaviensia» [2, с. 91-101], «Z badań nad polsko-ukraińskimi powiązaniem językowymi» [11, с. 69-76], «Aktualne problemy językoznawstwa słowiańskiego» [9, с. 93-102; 10, с. 83-91], «Ukrainica» [3, с. 43-50].

Професор Василь Грещук також своїми науковими статтями долучився до книг на пошану видатних польських україністів професорів Стефана Козака «Ukraina. Teksty I konteksty» [4, с. 329-340] та Адама Фаловського «Studia Ruthenica Cracoviensia» [5, с. 157-166; 6, с. 195-209].

Охарактеризовані ґрунтовні напрацювання з українознавчої проблематики заклали надійні підвалини для подальшої розбудови таких студій в Інституті українознавства. Тематичні горизонти українознавчих досліджень, окреслені на початку створення наукового підрозділу університету, – комплексне вивчення закономірностей національно-духовного відродження України із пріоритетною увагою до національно-культурного відродження в Галичині – залишаються актуальними й нині. Водночас необхідне наукове осмислення українознавчих проблем, зумовлених розбудовою української незалежної держави в непростих умовах сучасних глобалізаційних процесів та російсько-української війни. Розв'язана Росією загарбницька війна в Україні виявила низку українознавчих проблем не лише мілітарного характеру, а й історико-філософського, суспільно-політичного, соціально-психологічного, гуманітарного, культурологічного, і вони, надіємось, стануть предметом наукового аналізу в найближчій перспективі. У зв'язку з цим в організації науково-дослідної роботи в Інституті українознавства має значно посилитись науковокореспондентська співпраця, а також більше практикуватимуться міждисциплінарні проекти з огляду на їх ефективність в українознавчих студіях.

Висновки і перспективи дослідження. Отже, здійснене дослідження засвідчило, що навчально-науковий Інститут українознавства при Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника впродовж відносно невеликого часу став потужним науково-структурним підрозділом університету і має ґрунтовні вагомні здобутки в царині українознавства. Ефективності діяльності зазначеного Інституту

українознавства сприяла можливість залучення до підготовки й реалізацій наукових українознавчих проєктів на кореспондентських засадах провідних учених, членів суспільних і гуманітарних кафедр університету. В умовах обмежених можливостей фінансування науково-дослідних підрозділів у структурі університету така форма організації їх діяльності видається найбільш продуктивною і оптимальною. Теоретичне значення одержаних результатів виявляється в поглибленні й подальшому розвитку теоретичних засад дослідження української історії, етнології, українського мовознавства, літературознавства, мистецтвознавства, релігієзнавства тощо. Наукові та навчально-методичні напрацювання Інституту українознавства широко використовуються у навчальному процесі у вишах нашої країни.

Перспективи дослідження вбачаємо, поряд із вивченням традиційних нерозв'язаних українознавчих проблем, в науковому осмисленні проблематики українознавства, породженої загарбницькою російсько-українською війною.

Література

1. Грещук Василь. Головні аспекти досліджень у галузі українознавства. *Українознавство у педагогічному процесі освітніх установ*: зб. статей. Івано-Франківськ, 1997. С. 18-24.
2. Грещук Василь. Гуцульська діалектна лексика і фраземіка в українській художній мові: лексикографічне опрацювання. *Slavica Wratislaviensia*. CLXIV. Wrocław, 2017. S. 91–101.
3. Грещук Василь, Грещук Валентина. Гуцульські діалектні риси в повісті Антона Крушельницького «Рубають ліс». *Ukrainica III. Současná ukrajinistika. Problémy jazyka, literatury a kultury*, 1 část. Olomouc, 2008. S. 43–50.
4. Грещук Василь. «Із правдивою пошаною щиро відданий...»: листи Бодуена де Куртене до Івана Франка. *Ukraina. Teksty i konteksty*. Księga Jubileuszowa dedykowana Profesorowi Stefanowi Kozakowi w siedemdziesiąt rocznice urodzin. Warszawa, 2007. S. 329–340.
5. Грещук Василь. Контекстне формування конотації тексту словотвірними засобами. *Studia Ruthenica Cracoviensia*. 13. Kraków, 2022. S. 157–166.
6. Грещук Василь. Лексика української літературної мови в Галичині середини XIX ст.: діалектне підґрунтя, запозичення, словотвір. *Studia Ruthenica Cracoviensia*. 11. Kraków, 2016. S. 195–209.
7. Грещук Василь. Лінгвістичне стефанікознавство: здобутки і перспективи. *Krakowskie Zeszyty Ukrainoznawcze*. VII-VIII. Kraków, 1998. S. 47–61.
8. Грещук В.В. Ян Бодуен де Куртене в обороні прав української мови. *Warszawskie Zeszyty Ukrainoznawcze*. XXI-XXII. Warszawa, 2006. S. 119–128.

9. GreszczukWalentina. Гуцульський діалект в українській та польській художній мові. *Aktualne problemy językoznawstwa slowianskiego*. Siedlce, 2012. S. 93–102.
10. GreszczukWasil. Зіставний аспект основоцентричних досліджень слов'янського словотвору. *Aktualne problemy językoznawstwa slowianskiego*. Siedlce, 2012. S. 83–91.
11. GreszczukWasył. Дериваційна спроможність українських прикметників у порівнянні з польськими. *Z badań nad polsko-ukraińskimi powiązaniem językowymi*. Wydawnictwo KUL. Lublin, 2003. S. 69–76.
12. Greschtschuk W., Baran J. «Deutsch-ukrainisches (ruthenisches) Wörterbuch» von W. Kmicykewytsch und anderen in der Geschichte der deutsch-ukrainischen Lexikographie. *Ukrainisch-Bayerische Germanistentagung an der Universität L'wiv*. L'wiv, 2004. S. 234–238.
13. Greschtschuk W., Baran J. «Ukrainisch-deutsches Wörterbuch» von E. Shelechiwskyj und S. Nedilskyj in der Geschichte der ukrainischen und deutschen Lexikographie. *Bayerisch-Ukrainische Germanistentagung an der Ukrainischen Freien Universität*. München – L'wiv, 2003. S. 122–128.

**FROM THE CONTINUING SOURCES: THE INSTITUTE
OF UKRAINIAN STUDIES OF VASYL STEFANYK
PRECARPATHIAN NATIONAL UNIVERSITY THROUGH
THE PRISM OF TIME**

Vasyl Greshchuk, Valentyna Greshchuk

Vasyl Stefanyk Precarpathian National University

76000, Ivano-Frankivsk, str. Shevchenko, 57;

e-mail: vasył.greshchuk@pnu.edu.ua, valentyna.greshchuk@pnu.edu.ua

The article examines the history of the foundation, formation and fruitful creative work in the field of Ukrainian studies of the Educational and Scientific Institute of Ukrainian Studies at Vasyl Stefanyk Precarpathian National University.

*The **purpose** of the article is to highlight the history of the development of Ukrainian studies and significant achievements in the field of Ukrainian studies at the Educational and Scientific Institute of Ukrainian Studies at Vasyl Stefanyk Precarpathian National University, the value of such educational and scientific institutions in the development and improvement of research work at the university, drawing attention to the need for their expansion and elevation of the role in today's difficult conditions of higher education reform. Under such conditions, the **analytical-descriptive method** becomes productive in such studies.*

*The **result** of the scientific study was an understanding of the history of the formation and development of the educational and scientific Institute of Ukrainian Studies at Vasyl Stefanyk Precarpathian National University, as well as an outline of the prospects of its activity in the near future. The conducted study proved that the appearance of such a unit in the structure of the university was caused by a radical change in social and political circumstances in Ukraine in the 90s of the last century, by its gaining of independence. This required Ukrainian studies, which in the conditions of Soviet totalitarianism acquired distorted forms caused by manipulative pseudo-theories, neglect of real facts, events, their distortion and falsifications, to study Ukrainian studies issues on a scientific and objective basis. The article analyzes the multifaceted activities of the Institute, special attention is paid to the preparation for printing and publication of numerous monographs, collections of scientific articles, the scientific journal "Ukrainian Studies", dictionaries, educational and methodological materials on Ukrainian studies issues. Attention is also drawn to creative relationships with well-known scientific institutions of Ukrainian studies in Ukraine and abroad. The prospects of the Institute's activity in the nearest future are also determined.*

*The **scientific novelty** of intelligence is determined by the lack of research into the activities of the educational and scientific Institute of Ukrainian Studies at the Vasyl Stefanyk Precarpathian National University and the importance of ideologically uninvolved Ukrainian studies for modern state-building.*

***Practical meaning.** The obtained results are important for the development and deepening of modern Ukrainian studies, and the activity of the Institute can serve as a model for the creation of similar educational and scientific units in other universities.*

***Keywords:** Ukrainian studies, educational and scientific Institute of Ukrainian studies, monograph, journal, collection of articles.*